

Ménes Attila

Ugrás

A buszon utazunk. Anyám már a megállóban kezdte az idegeskedést, izzadt, és kiabált velem. Semmi kedvem mellé ülni, két üléssel mögöttem zötytyenek le. Nem együtt vagyunk. Nem ismerjük egymást. De nem bírja tovább, hajlong az ülésen, és hátrakiabál valamit, amit nem értek. Kifelé nézek az ablakon. Úgy teszek, mintha nem nekem kiabálna, holott teljesen nyilvánvaló, hogy hozzám beszél. Ettől ő még nem hagyja abba. Neked beszélek, üvölti. Ne tegyél úgy, mintha nem hallanád! A többi utashoz fordulva züllött alaknak nevez. Szégyen, mondja az embereknek. Mindenki minket néz, kiabálja, hát nem röstelled magad? Az emberek mosolyognak. Szörnyülködnek vagy nevetnek. Kinevetnek az emberek, kiabálja, vedd észre, hogy mindenki rajtad nevet! És hogy nem akarja még egyszer elmondani az egészet, mert itt hölgyek is vannak. Továbbra is csak kifelé bámulok az ablakon, ő meg kezdi újra a beatrixozást. Hogy azt is én rontottam el. Nem kellett volna ezt meg azt csinálnom a feleségemmel. Örülhettem volna annak, hogy egyáltalán ülhetek mellette. De te senki mellett nem szeretsz ülni, ugye, kiabálja. Abban igaza van, örültem, hogy ülhetek a feleségem mellett. Örülök, hogy ülhettem ott. Azzal, hogy az ember csak ül valahol, valaki mellett, akit szeret, még nem követ el nagy hibát. Visszaszólok, hogy jól van, csak hagyja már abba az ordibálást. A leszálló utasok vigyorognak. Mit hagyjak abba, kiabálja. Mit kell nekem abbahagyni?

Elegem van. Fölállok, hogy jelezzek. Megnyomom a zöld gombot az ajtó fölött, jelzek, hogy leszálljak és elmeneküljek. Erre elkezd kiabálni, hogy nem itt kell leszállni. A következő megállóban kell leszállni! Ül vissza azonnal a helyedre, kiáltja fenyegetően. Nehogy le merj itt szállni! A Hal köznél kell leszállnunk.

Odaérünk a Hal közhöz. Leszállunk. Az utasok szüntelenül mosolyognak.

Megyünk végig a Hal közön. Itt kell lefordulni a munkaügyi hivatal felé. Anyám fogni akarja a kezemet, érte nyúl, de én elrántom. Erre dühösen néz. Újra próbálkozik, de én megint kirántom a kezem a kezéből. Sokáig némán megyünk így. Egy darabon előresietek. Amikor utolér, egy kétezerest mutat. Titkosan, mint egy drogdílernek. Utána elköltheted, mondja, ha rendesen viselkedsz. Ha elintéztük a dolgokat. Tudja, mekkora szükségem volna a pénzre.

– Mi van, rád szakadt az OTP? – kérdezem.

– Nyugdíjkiegészítés, mondja. Tedd be az elefántos pénztárcába, amit a múltkor kaptál tőlem.

Növekvő haragot érzek. Gondolatban miszlikre szaggatom a Bethlen Gábort tudósai körében ábrázoló bankót. Tovább megyünk.

– Én már nem fogok sokáig élni, jegyzi meg.

– Légy szíves, ne kiabálj, válaszolom. Nem lehet kibírni, amikor kiabálsz.

– Bárcsak meghalnék már, mondja. Elgondolkodik. Arról kezd beszélni, hogy Kláriának van egy unokahúga Kárpátalján. Hozzám való rendes özvegyasszony, Evelin. Már beszélünk róla, hogy majd bejelölöm a fészbukon. Nekem biztos tetszene, úgyhogy ide fog utazni Munkácsról. Engem már ettől a városnévtől is kilel a hideg. Munkács!

Megyünk tovább az utcán. Arra gondolok, haljon meg úgy, hogy utána ne érezzek lelkiismeret-furdalást, amiért rossz fia voltam.

Megint a kezemért nyúl. Szorítja, és már nincs erőm védekezni. Hagyom, hogy pár méteren át, mint a zsákmányát, vezessen a munkaügyi hivatal utcájában. Egy saroknyira a munkaügyi hivaltól viszont kirántom a kezéből a kezem és így megyünk tovább a hivatalig.

A munkaügyi hivatalba érünk. Sorszámot kapunk. A 2118-ast adja ki az automata. A kijelzőn fölugrik az 1647-es szám. Senki sem mozdul. A falak mentén a padokon sokan alszanak, mások a falat támasztva dühöngnek. Anyám szerint amióta beindult a gazdasági csoda, bárhova is néz az ember, minden téren dinamikus fejlődés tapasztalható. Mindenfelé nagy építkezések zajlanak. Körössényinének így sokkal több ideje marad rám, biztosan fog tudni segíteni. Anyám abban bízik, hogy végre meglódnak az ügyeink. A túlfűtött, bűdös teremben legalább százötven ember várakozik. Anyám a verejtékét törölgeti, a kabátját mégsem gombolja ki. Valahányszor új szám jelenik meg a kijelzőn, a cédulámra pillant. Érzem, hogy egyre idegesebb.

Megjelenik az 1646-os szám. Egy percig türelmetlenül villog. A festett hajú, fogatlan biztonsági őr tanácstalanul tekinget szét, a fenekét vakarja. A teremben nem moccan senki. Hogyan lehetne elmagyarázni ennek a biztonsági őrnek, hogy egyszerre több valóságban is létezem. Vagy hogy nekem az anyám nem az okom. Az apám sem az okom. Arra sincs értelmes magyarázat, hogy miért vagyok itt. Miért kell itt lennem.

Az izzadság a szemembe csurog. Anyám letörli. Ha a fekete anyagot nézzük, a fekete téridőt, az is csak szófecsérlés. Ez a tudat megnyugtat, nincs értelme, hogy elmeneküljek, vagy csináljak bármi végzeteset. Ilyesmit csak azok tesznek, akik hisznek valamilyen fölsőbb elrendelésben. Hisznek benne, hogy lázadhassanak ellene. Filozofikus indíttatású gyilkosságokat vagy öngyilkosságot követnek el. Én semmi ellen nem lázadok. Ugyan már!

Előveszem a szatyromból a könyvemet. Magamhoz ölelem és jó mélyen a lapok közé szippantok. Nincs is hova mennem vagy menekülnöm. Mindig a névtelen középpontban vagyok. Eltelik egy fél óra. Irtózatossá percek. Az én szempontjaim legalább világosak. A megfontolásaim úgyszintén. Engem nem lehet eltántorítani, mondhatnám majd a munkaügyi nőnek, Körössényi Antalnének, mikor sorra kerülünk. Ha egyáltalán képes lennék kiejteni ezeket a szavakat.

Fölvillan az 1645-ös szám. Ezáltal világossá válik a tény, amit amúgy régóta sejtettem, hogy visszafelé folyik az idő. A szociális irodában néhány napja három órán át vártunk a sorunkra. Akkor kiüzent a nő, akinek a neve sosem jut eszembe, hogy nem tud fogadni. Különben is a múlt héten már mindent elmondott. Legközelebb a következő hónap elején jöjjünk vissza az iratpótlással, addig nem tud lépni az ügyemben. Az iratpótlást itt, a munkaügyi hivatalban kell elintézni. Abban reménykedünk, hogy Körössényiné nem üzen ki azzal, hogy nem tud fogadni, mivel az iratpótlás határideje régen lejárt, és nem küld vissza a szociális irodába a megjegyezhetetlen nevű nőhöz, hogy az iratpótlás nem az ő asztala. Az a szociális iroda asztala. A megjegyezhetetlen nevű ügyintézőnő feladata. Ott kérhetünk határidő-módosítást. De mi a szociális irodába eleve azzal a szándékkal mentünk, hogy határidő-módosítást kérjünk. Ezzel a kör ünnepélyesen bezárult, a kigyó saját farkát harapdálja.

Nekikezdek a férfi intimitornámnak. Tapasztalataim szerint ezt a tükör előtt meztelenül állva vagy ültő helyben lehet hatékonyan végezni. De lehet gyaloglás közben is. A rejtett izmok magasra húzzák a golyókat. Ott is kell tartani őket, míg háromig számolok, aztán elernyeszteni a gátizmokat. Kilégzést végzek. Újra feszíteni az izmokat, majd megint elernyeszteni. Hagyom lassan aláereszkedni a heréimet. Finoman és titkon végzem a gyakorlatot.

Villogni kezd az 1644-es szám. Úgy érzem, egyre áttetszőbb vagyok, egyre légesebb, ködösen derengek a munkaügyi hivatal ügyféltérében. Ülök és várom, hogy Körössényi Antalné Ibolya megnyomja a gombot, amivel minket szólít.

Fölvillan az 1643-as szám. Anyám előveszi az agyongyűrt, háromhetes *Blikket*. Az egyik cikk címét fölolvassa a kedvemért. *Ha viszek viagrát, megdugsz? – írta a haiti tinédzser a 93 éves Jean-Paul Belmondónak*. Ez a cikk címe.

– És vitt neki? – kérdem.

– Még nem tartok ott, mondja.

– Majd szóljal, ha ott tartasz.

– Jó, majd szólok.

Fölolvassa egy másik cikk elejét: „Az oroszán ezekben a napokban a Merkúr rossz fényzögébe kerül, ami veszélyezteti a párkapcsolatunkat, de hasznos lehet üzleti terveink szempontjából”. Nekem meg anyámnak jelenleg nincs párkapcsolatunk, és üzleti terveink sincsenek. *Muszáj* ma elintézni ezt, mondja anyám, mert ma van a határidő-módosítási kérelem utolsó határnapja.

A kijelzőn fölizzik 1642-es szám, és a teremben mégsem mozdul senki. Úgy érzem, mindjárt szétszaggat a nehézkedési erő. Mondom is anyámnak, milyen elviselhetetlen most a gravitáció. Nem érti, mit akarok. Volt már ez a szám, mondja anyám a mellettünk szendergő cigány férfinak. A cigány férfi keserűen bólogat. Az ügyféltérben többen hangosan horkolnak.

1641. Semmi mozgás.

1640-re vált a szám. Pontosan tudom, hogy Oszama épp most ad el egy SIM-kártyát egy gyanús fazonnak, hátraszól Bódognak. A MÁV szabadterületen ugyanekkor népes süncsalád vonul az ösvényen. A gubancos aljnövényzet közt mezei egér szimatol. Cserebogarak hemzsegnék. Szűnyog még nincs, majd csak estefelé. Egy mókus egy zöld rügyet falatozik. Hetek óta tart az aszály, de a dudvának, gyomnak úgysem kell eső. A szabad természet vadul tenyészik és illatozik.

Harmadjára villan föl a 2118-as szám. Anyám veszi észre először. Lihegve futunk föl a lépcsőn. Kopogunk, belépünk. Körössényiné Ibolya fáradt faarcra int, hogy üljünk le. Anyám a karomat bökdösi. Hol a személyi igazolványom meg a lakcímkártyám, biztos a szatyromban van. Nézzem meg az összes zsebem! Körössényiné folyamatosan beszél. Legutóbbi itjtártunkkor még legalább részben értettem, amit mond. Most már egy hangot sem fogok föl belőle. Anyám tolmácsol. Az adószámomat kéri a kedves hölgy. Nem értem, minek, hiszen az adataimat régen beírta a gépbe. De akkor is ellenőrizni kell, hogy én én vagyok-e. Jó, de most nincs nálam semmilyen igazolvány, mondom anyámnak, aki Körössényinének továbbítja a szavaimat. Körössényiné úgy bámul rám, mint Oszama, amikor egyszer megvizsgálta a telefonomat. Miért van ez így összekarcolva, vont felelősségre végtelen rosszallással. Biztos a lakáskulcs mellé került a zsebemben, védekeztem akkor. Ez helytelen, mondta Oszama.

Ez nagy baj, tolmácsolja anyám Körössényiné szavait. Mindenki köteles magánál tartani a személyi okmányait, magyarázza anyám. Jó lenne fölgújítani ezt az irodát, gondolom, benzint locsolni a papírok közé. A nő sikoltozva égne, rohangálna és fetrengene, olvadnának a számítógépek, megsemmisülne minden terhelő adat. Az ügyintézőnő a monitorba temetkezik, szkrollozik az aktámban. Hümmög, csóválja a fejét. Benyúl egy fiókba, űrlapot vesz ki, közben folyton beszél. Anyám nem fordítja. A papírt alá kell írnom. Elbizonytalanodom, hogy nyomtatott vagy folyóírást kérnek, esetleg mindkettőt. Körössényiné elmegy fénymásolni. Visszatér, foghegyről odavet egy hangsort. Anyám közli, hogy a tb-kártyámra volna szüksége a kedves hölgynek. Újrakezdem a keresést, hátha mégis megtalálom legalább a tb-kártyát. Átvizsgálom a szatyromat és az összes zsebemet. Nincs nálam az irat. Anyám harmadjára mondja, hogy nézzem meg jobban, biztos ott van a tb-kártya a farzsebemben. Foszladozó papírzsombok-gombócok, kifogyott öngyújtók közt matatok hátul. Darabka papírt találok, amire fölírtam valamit. Törött cigibe akad a kezem, félig már kihullott belőle a dohány. Egy régen esedékes sárga csekk maradványai és egy kétezres, ami Bethlen Gábort ábrázolja a tudósai közt. A tb-kártya sehol. A kedves hölgy már fél órája kínlódik veled, de te ennyire se vagy képes, mondja anyám. Ugyanez a kedves hölgy még értő koromban postástanfolyamra akart küldeni. Az is szép foglalkozás, ha már tanítani nem akar, mondta akkor Körössényiné. Levélhordó, mondta. Az bizalmi állás, nem beszélve a borralról. Most meg állítólag a tb-kártyámat követeli. Félig kievett nutellás üveg áll az íróasztal felső sarkában, érzem, hogy Körössényiné szeretné végre folytatni a nutellaevést. Biztos, hogy szeretne jó mélyen belenyalni az üvegbe, belenyomni az ujjait és leszopogatni róluk a sűrű krémet. Ebben viszont alapvetően akadályozza a tb-kártyám hiánya. A postástanfolyamot különben csak nehezen sikerült megúszni, egészségügyi problémák, kenőpénz a rendelőben a munkaalkalmassági vizsgálaton.

Anyám könyörgően néz az ügyintézőnőre. Körössényiné Ibolya beszél. Anyám tolmácsol. A hivatal állást kínál nekem, és én nem mondhatok nemet. Túl régóta játsszuk ezt a játékot, hogy nekem semmi sem jó, semmire sem vagyok alkalmas. Már fölfigyeltek rám magasabb pozíciókból is, a türelem elfogyott, külön utasítás született a foglalkoztatásomról. Anyám bőségesen izzad, a vérvörös rúzsja utolsó foltjait nyalja le a szája sarkából.

– Három napja késik az átutalás, mondja reszkető hangon. Hát tetszik látni, hogy milyen állapotban van.

Fölnetek, és sokáig nem tudom abbahagyni a kacagást. Mindketten rám merednek.

– Nincs jól, mondja anyám. Körössényi Antalné Ibolya sokáig beszél valamit, de anyám nem fordítja le.

– A hátralékot rendezni kell. Az ünnepek miatt késik az átutalás, mondja nekem és Körössényinének, aki egyre a nutellás üveget bámulja, és nagyot nyel. Én meg a feje fölött lévő faliórát bámulom, amin nem múlnak a percek. Oszama vitrinjére gondolok, ahol legutóbb még Huaweiiek töltötték be a felső két sort, alattuk valamilyen megfontolásból Nokiák sorakoztak. Még lentebb Samsungok és Siemensek nehezen átlátható rendszere és e rendszer folytonos örvénylő átalakulása. Az alsóbb polcokon két sort töltenek meg az okosórák, iPhone-ok és okoszemüvegek.

Szükségem volna néhány világos pillanatra, amikor egyszerre csak mindent átlátok és megértek. Utána felőlem sodródhatok akár a semmi szélére is. A boldogságból

elég lenne egy pillanat. Hiszen boldognak már képzelte magát anyám is, meg az összes emberevő hivatalnoknő, akihez Canossát járok.

A kétezerre gondolok, mennyi rizlingre lehet elég. A rizling ízét ott érzem a szájpadráson. Anyám szolongat, de most nem tudok odafigyelni rá. A Gólyakalifában százhusz forint egy deciliter.

A hivatalnoknő lepecsétel egy iratot. Hiánypótlási póthatáridő, mondja anyám megnyugodva. Köszönd meg szépen a hölgy kedvességét, utasít. Ögrömböz, baluna, mondom. Finya, kárpász. Újra a faliórára pillantok. Hányingerem van a vibráló neonvilágítástól. Anyám a lépcsőn lefelé szuszogva kapaszkodik belém. Kaptunk két hét haladékat, mondja. Remegek.

Keserűpisztácia-illat.

Nagy Gerzson

Önzés

A pszichológus azt tanácsolta, gyakoroljam az önzést. Nem is tanács ez, feladat. Augusztusban kaptam végre két hét szabadságot, anyával péntek este utazunk le a fürredi nyaralóba, amit a nagyszülőktől örököltem. Anya idegenül érzi magát ebben az egyszerű, elhanyagolt faházban. Egész évben nem jár itt senki, a bútorok recsegnek, foszladoznak a függönyök. Amennyire tudom, letörlöm a port a szekrényekről, felporszívózok, de anya napközben így is csak a teraszt használja, ahonnan kilátás nyílik a tóra, a nyugágyban olvas egész nap. A portól kiújul az allergiám, tüsszögök, anya előkotorja a gyógyszert a bordó műbőr neszesszerből, úgy teszek, mintha lenyelném, mikor nem figyel, a rózsabokor tövéhez köpöm. Szívósak ezek a rózsák, kibújnak a kövek alól, megelégszenek napi két-három óra napsütéssel.

Délben lemegyek a partra, sajtos-tejfölös lángost eszem, jó fokhagymásan, iszom két korsó sopronit. Anya finnyásan megszólna, ha látná. Hogy bírsz abba a zsírban tocsogó tésztába harapni? A sör miatt forgatná a szemeit, ő este hat előtt nem iszik, akkor is csak szigorúan egy kispohár gyomorkeserűt. A strandra kora reggel és vacsora után jön le, utálja a tömeget. Félórát úszik, fejét a víz felszíne fölé tartva, vigyázva a kontyba fogott, sötét hajára. Megtörölközik, felslattyog a házhoz.

Fúj a szél, tele a tó vitorlással. A kikötő közelében kisebb kadétsoportot veszek észre. Leterítem a gyékényt az egyik szomorúfűz árnyékába, a másfél méteres távolságot nem lehet tartani, de a szomszédok nem kifogásolják. Maszkot senkin nem látok. Gyerekkoromban apám engem is beíratott vitorlázni, gyűlöltem a koránkelést, a szelet és a vizet, állandóan fáztam, menet közben a neoprén ruhába pisiltem. Tenyerem kisebesedett a kötelektől. Apám nagy tehetségnek indult, korosztályos bajnokságokat nyert, de egy súlyos vesemedence-gyulladás miatt fel kellett adnia a sportot. Dialízisre járt. Meghalt, amikor tizenhét éves voltam. Nem folytattam a vitorlázást, anya sem ragaszkodott hozzá, a tanulás fontosabb, mondta. Kifekszem a gyékényre, fejem alá teszem a kezem, a faleveleken átszűrődő fényt figyelem, a leveleket, ahogy mozognak a szélben. Mindig van egy, ami jobban fickándozik a